

Hoe doet u dat?

Sinds kort is er ook een Universitaire Pabo. Hier leest u over de verschillen met de 'gewone' pabo, de overeenkomsten en de groeipijnen.

TEKST: ERIK VAN STOKKOM

► Lotte van der Goot (19),

student aan de Universitaire Pabo / stagiaire van De Achthoek

"Toen ik op het gymnasium zat, vond ik het moeilijk om te kiezen. Ik wilde 'iets met kinderen'. Ik dacht aan een studie pedagogiek, maar ontdekte dat pedagogiekstudenten helemaal geen kinderen zien. Ze leren alles uit boeken. En ik dacht dat de pabo me een beetje te simpel was. Dat kwam door negatieve verhalen over het reken- en taalniveau. Nu weet ik beter: de pabo is een goede opleiding en zeker niet zo gemakkelijk als vaak wordt gesuggereerd."

Proefkonijnen

"Twee studies ineen. Dat is de Universitaire Pabo. Het past uitstekend bij me, want ik wil graag pedagogiek studeren én echt met kinderen werken en voor de klas

staan. Het is wel een zware opleiding, omdat je eigenlijk twee studies tegelijkertijd doet. De bedoeling is dat we onze tijd fiftyfifty verdelen tussen de pabo en de universiteit. Ik loop één dag per week stage bij de Achthoek en besteed één dag per week aan onderzoek. De rest van de week volg ik vakken aan de HvA en de UpvA.

"Ik kom net kijken. Het valt niet mee om zo maar voor een klas te staan"

Ook voor de UpvA-docenten is het wennen: wij zijn de eerste lichter en merken nu wat wel en niet werkt. Eerstejaars meteen ingewikkelde onderzoeken laten uitvoeren, werkt niet goed; een te hoge studiebelasting ook niet. Wij zijn de proefkonijnen. Dat is niet erg, want de docenten luisteren goed naar ons commentaar en naar onze wensen. Zo hebben we veel invloed op de invulling van het lesprogramma.

De verschillen tussen de universiteit en de pabo zijn groot. Pedagogiekstudenten werken heel zelfstandig. Ze hebben weinig lessen en moeten vooral veel lezen. Pabo-studenten daarentegen zijn erg praktisch.

Het grote verschil met de gewone pabo-student is dat wij leren om wetenschappelijk onderzoek te doen. Zo heb ik met zeven andere studenten gekeken naar de relatie tussen het schoolplan en het gedrag van de leraren. We interviewden leerkrachten en observeerden ze in

de praktijk. Het resultaat van ons onderzoek was niet opzienbarend: de leraren werken heel goed volgens de uitgangspunten van het schoolplan. Gelukkig maar."

"In het begin vroegen de docenten op mijn opleidingsschool zich af wat ik eigenlijk kwam doen, lesgeven of onderzoek doen. Ze dachten waarschijnlijk met enige argwaan:

laat eerst maar eens wat zien. En gelijk hebben ze. Ik kom net kijken. Daarom wil ik in mijn stage hetzelfde behandeld worden als een normale pabo-student. Goed, ik krijg wat meer theorie, maar die kan ik niet direct toepassen. Het valt niet mee om zo maar voor een klas te staan. Dat kun je niet uit een boek leren, maar moet je gewoon doen.

Aan het eind van de opleiding ben ik pedagoge én lerares. Dat wil ik in de praktijk ook graag waarmaken: voor de klas staan, maar ook met individuele kinderen werken en onderzoek doen om het onderwijs te verbeteren. Het mooie van deze opleiding is dat we van drie kanten worden gevormd: de pabo, de universiteit en de opleidingsschool. Waar ikzelf het meeste leer? Bij de Achthoek! Ik krijg daar een heel goede begeleiding. Mijn lessen worden gefilmd en uitgebreid nabesproken met de Opleider in de School. Het liefst zou ik er hele stageweken willen werken, maar dat kan niet, omdat we telkens naar college moeten. Maar misschien komt daar volgend jaar verandering in, want er wordt goed naar ons geluisterd."

► Hester Edzes,

bovenschoolse en Academische Opleider voor de ASKO

"Een dag per week fiets ik heel Amsterdam door. Dan bezoek ik de vijf ASKO-scholen waar mijn studenten lesgeven. Op dit moment begeleid ik tien studenten van de Hogeschool van Amsterdam (HvA) en zes van de Universitaire Pabo van Amsterdam (UpvA) en hun mentoren. Ik kan me goed voorstellen dat toekomstige basisschoolleerkrachten voor een universitaire opleiding kiezen. Zelf heb ik ook altijd behoefte gehad aan wat meer verdieping. Daarom heb ik na de pabo pedagogiek gestudeerd. Toen ik zelf de pabo deed, zag ik behoorlijk wat studenten vertrekken vanwege alle praktische activiteiten: zij wilden liever onderzoek doen. Met de nieuwe opleiding kunnen ze dat. Studenten worden opgeleid tot onderwijzer én tot wetenschapper. Dat is een pittige combinatie: ze lopen een dag per week stage, doen zelf onderzoek en hebben veel les. Daar staat tegenover dat ze een allround opleiding krijgen.

Niet voor iedereen

Ik verwacht veel van de studenten: ze moeten goed les kunnen geven en tegelijkertijd in staat zijn om het onderwijs naar een hoger plan te tillen. Daar is zeker niet iedereen geschikt voor. Ik begon met twaalf universitaire studenten en daar zijn er nu nog zes van over: drie jongens en drie meisjes. De redenen waarom die zes stopten, lopen sterk uiteen: een wilde graag meer tijd om topsport te bedrijven, anderen hielden niet van het wetenschappelijke deel van de opleiding, of juist niet van de hbo-kant en stapten over. Overigens is mijn groep niet representatief voor de hele opleiding. Van de zestig eerstejaars studenten zijn er veertig over. Dat is volgens mij in lijn met de gewone hbo-opleiding. Misschien dat het volgend jaar nog wel beter wordt, omdat dan de opleiding meer is uitgekristalliseerd."

Natuur en Technieklessen

"Mijn rol: ik begeleid de studenten en hun mentoren op vijf ASKO-scholen. Op dit moment ben ik vooral bezig met het begeleiden van de studenten bij hun onderzoek. Mooi

Hester (r): "Ik verwacht veel: studenten moeten goed les kunnen geven én onderwijs naar een hoger plan tillen."

voorbeeld daarvan is het onderzoek naar de Natuur en Techniek lessen. De studenten onderzoeken wat voor preconcepten kinderen hebben over natuurkundige verschijnselen: wat is een wolk, wat is een brug? Daarna bereiden ze zelf lessen voor die aansluiten op de kennis en ideeën die de kinderen hebben. Een ander onderwerp: de studenten onderzoeken of de uitslagen van de entreetoets iets zeggen over de Cito Eindtoets. Hiervoor vergelijken ze in het leerlingvolgsysteem de rekenuitslagen

die de kinderen in groep 4 haalden, met hun resultaten in groep 8.' Het is mooi dat we zelf onze collega's opleiden. Zij kunnen ons straks helpen bij het verbeteren van ons onderwijs. Tot nu toe komen vrijwel alle verbeteringen van buiten: tijdens studiedagen en trainingen krijgen we allerlei ideeën aangereikt. Straks hebben we docenten die zelf onderzoek kunnen doen, zelf een rapport kunnen schrijven en de resultaten ook nog eens in daden kunnen omzetten."

Het OPLIS-opleidingsteam

"Aan het eind van de opleiding ben ik pedagoge én lerares."

► Taetske Wüst,

Opleider in de School en leerkracht van de Mijlpaal (groep 3-4)

"De studenten kregen de opdracht een leerkracht te filmen. Een deel liep de hele dag achter hun leerkracht aan om alles te filmen. Sommige collega's hadden het niet eens door. Collega's die erachter kwamen dat ze voortdurend gefilmd werden, raakten soms geïrriteerd. Begrijpelijk. De studenten hadden vooral moeten afstemmen hoe en wanneer ze zouden filmen. Gelukkig hebben we alle irritatie op kunnen lossen, maar dit geeft wel mooi aan hoe belangrijk het is om studenten goed te begeleiden."

Beter rekenonderwijs

"Ik hou van het vak en wil graag mijn kennis en vaardigheden doorgeven. Ik ben altijd al breder geïnteresseerd geweest en wilde meer dan alleen voor de groep staan. Daarom werk ik twee dagen per week als opleider. Dat bevalt me enorm goed. Het is ontzettend leuk en interessant om een nieuwe generatie leerkrachten op te leiden. Ik begon in 2007 met de begeleiding van pabo-studenten en sinds dit schooljaar zijn daar de academische studenten bij gekomen. In het begin legden de opleiders de lat voor studenten van deze nieuwe opleiding veel te hoog. De studenten moesten onderzoek doen, dus dachten we dat ze aan de hand van de

Taetske Wüst (l): "Het is ontzettend leuk om een nieuwe generatie leerkrachten op te leiden."

Cito-scores rekenen groep 8 een vergelijk konden maken met de scores van groep 7. Wij wilden de resultaten gebruiken om het rekenonderwijs te verbeteren. Dat doel bleek veel te hoog gegrepen voor een eerste onderzoek door eerstejaars studenten. Het is al een hele opgave om goede onderzoeksvragen te formuleren. Daarom zijn we teruggeschakeld

naar kleinere, praktische onderzoeksvragen. Nu gaat het veel beter. Zo onderzochten ze bijvoorbeeld de onderdelen van de Cito Eindtoets re-

"UpvA-studenten zijn wat breder geïnteresseerd. Tegelijkertijd zijn ze veelal iets minder praktisch"

kenen en hebben die met gegevens van een aantal andere Amsterdamse scholen vergeleken."

"Wat het verschil is tussen de reguliere en de Universitaire Pabo studenten? Ik denk dat de UpvA-studenten wat breder geïnteresseerd zijn. Tegelijkertijd zijn ze iets minder praktisch. Ze zijn meer gefocust op de universiteit en de colleges die ze daar volgen. De pabo-studenten zijn meer gericht op het lesgeven. Zij stellen praktische vragen. Tenminste, zo was het in het begin. Nu gaan ze wat meer op elkaar lijken." ■

Column

Juf Patty

Creatief met potlood

"Geef je gum maar aan mij!", hoor ik mezelf snauwen. "Jij hoeft geen gum meer, want je weet toch niet waar je 'm voor gebruiken moet!" Ik ben geïrriteerd en na meer keren waarschuwen is de maat vol, het geduld op en ben ik er zo klaar mee dat ik deze straf geef. Gewoon geen gum meer. Met grote stappen banjer ik naar Samira toe en onder luid gemok geefte ze de gum aan mij. "Ik heb al tig keer gezegd dat je niet met je potlood op je gum gaat tekenen! Daar is ie dus niet voor bedoeld, of wel?" vul ik met verheven stem aan. Het zit Samira niet mee, want frustratie over verschillende potloodirritaties heeft zich opgehoopt en zij krijgt de volle laag. "En dit geldt niet alleen voor Samira", preek ik verder, "er zijn veel meer kinderen die met potloden dingen doen waarvoor ze niet bedoeld zijn." Oei, wat zijn ze stil. Even na het afpakken van de gum, merk ik al dat ik een vrij onhandige straf heb gegeven. Maar ik ben nog steeds geïrriteerd en het boeit me helemaal niet hoe Samira haar potloodloze bestaan doorkomt. Ik negeer haar volkomen. Ah, ze wordt geholpen door haar buurvrouw, die haar een potlood leent. Is óók niet wat ik wil: dat geleen en gesein over en weer en dat kletsen tijdens het werken. "Er wordt geen gum geleend bij andere kinderen, Samira! Je doet het maar zonder gum." Ze probeert nog wat terug te piepen, maar ik hang even niet de pedagogische leukerd uit. Zonder blikken of blozen vertel ik haar dat ik haar heel veel succes wens bij het oplossen van haar probleem, maar er wordt niet gegumd. Na een tijdje 'hang ik boven mezelf' zoals dat wel eens vaker gebeurt in de klas. Ik ben me er van bewust dat mijn straf te streng is, en vooral: niet constructief. Mijn irritatie is gedaald, evenals de bloeddruk. Tijd voor een evaluatief gesprekje. Met heel de groep. We komen samen in de kring en ik vertel dat ik ontzettend geïrriteerd was, maar dat ik inmiddels afgekoeld ben en dat we er even over gaan praten. "Wat doe je wél met je potlood?", wil ik van de kinderen weten. Ze kijken me verbaasd aan: "Duhuh juf: schrijven natuurlijk!" Dan vraag ik hen in tweetallen te bedenken wat ze allemaal in de klas met potloden doen: het gaat daarbij om acties die stiekem heel leuk zijn, maar waarvoor potloden niet zijn uitgevonden. Geamuseerd gaan de kinderen actief in gesprek met elkaar. Na een paar minuten inventariseren we alle opties:

interessant achter je oren steken, een knot haar mee in model houden, opeten, rechtop in je gum zetten, laten balanceren op het puntje van je wijsvinger, rechtop op tafel zetten op het achterkantje en omblazen, ermee in je neus peuteren, tussen je neus en bovenlip klemmen en last but not least: kwijt raken. Daar is iedereen héél goed in. De kinderen mogen naar hun plek en alle rare en onhandige dingen uitproberen met hun potlood. Zo, zijn we nu klaar? Dan kunnen we door. Ik roep Samira bij me, ook tijd voor een evaluatief gesprekje, maar dan met z'n tweeën. De gum krijgt ze terug, onder strikte voorwaarden J.

Juf Patty

Patty Roos geeft les aan groep 3 van De Achthoek, een ASKO-school op Zeeburg. In EIGENWijzer beschrijft Patty wat zij zoal meemaakt met haar leerlingen.

Foto's: Patty Roos